Dosarul nr. 2-6493/21
(2-21046960-12-2-31032021)

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

29 iunie 2023 mun. Chişinău
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
În componenţă:
președintele ședinței, judecătorul Lupașcu Natalia
grefier Brega Cristiana

examinând în ședință publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la acțiunea depusă de S.R.L. "Spiritus Construct" către Railean Ivan intervenient accesoriu SRL"MC - Consulting" în proces de insolvabilitate privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Argumentele și cerințele reclamantei

La data de 30.03.2021, reclamanta SRL „Spiritus Construct" a depus cererea de chemare în judecată către Railean Ivan, intervenient accesoriu SRL „MC-Consulting", în proces de insolvabilitate privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii depuse a indicat că, la 24 aprilie 2018, reclamanta, în calitate de vânzător, și SRL „MC-Consulting", în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 3/18, în baza căruia reclamanta a livrat cumpărătorului marfă, inclusiv în baza facturii fiscale seria IM nr. 1805674 din 20 septembrie 2019 (uși din metal) în valoare totală de 31100,00 lei, și seria IM nr. 1805881 din 12 octombrie 2019 (uși de metal) în valoare totală de 10000 lei.

Potrivit contractului încheiat, achitarea mărfurilor livrate prin facturile fiscale sus-indicate urma a fi realizată în termen de 14 zile calendaristice de la momentul semnării facturii, astfel încât scadența obligației pecuniare a cumpărătorului a fost stabilită de părți prin contract, aceasta survenind în primul caz la 04 octombrie 2019, iar în cazul livrării secunde la 28 octombrie 2019, însă, potrivit actului de verificare, cumpărătorul a achitat doar parțial restanța formată în baza facturii fiscale din 20 septembrie 2019 în sumă de 5350 lei și nu a achitat până în prezent restanța formată în baza facturii din 12 octombrie 2019.

Astfel, susține că, la 11 ianuarie 2021 restanța SRL „MC-Consulting" față de reclamantă însumează 35750 lei (restul sumelor achitate de aceasta fiind îndreptate spre stingerea altor obligații pecuniare), iar conform informației oferite de administratorul autorizat Nicolae Gavriș prin scrisoarea din 07 septembrie 2020, prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central nr. 2i-13/19 din 27 ianuarie 2020 în privința SRL

„MC-Consulting” a fost intententată procedura de insolvabilitate, și creanța reclamantei față de aceasta în sumă de 35750 lei a fost validată în cadrul procedurii de insolvabilitate.

Se mai menționează în cerere că, la 24 aprilie 2018 reclamanta a încheiat cu pârâtul Railean Ivan contractul de fidejusiune, în baza căruia acesta din urmă s-a obligat să restituie personal, inclusiv din contul patrimoniului său, în cazul neexecutării de către SRL „MC-Consulting” a obligațiilor pecuniare ce reies din contractul de vânzare-cumpărare nr. 3/18 din 24 aprilie 2018, inclusiv dobânzi.

Accentuează că, pârâtul este administratorul statutar al debitorului SRL „MC-Consulting” și acesta cunoaște atât despre existența restanței fața de reclamantă, cât și cuantumul și scadența acesteia, însă până în prezent nici debitorul, nici pârâtul nu au executat obligațiunile pecuniare sus-indicate.

Consideră că, neexecutarea benevolă de către debitor a creanței reclamantei și, astfel, formarea unei restanțe, instituie obligația pârâtului, în calitate de fidejusor, de a stinge creanța reclamantei.

Potrivit art. 774 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități.

Reieșind din dispoziția art. 776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Iar în corespundere cu art. 947 alin. (l)-(3) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă.

Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.

În temeiul art. 942 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Totodată, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Conform prevederilor art. 1108 alin. (1) Cod civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

În acord cu art. 1115 alin. (1) Cod civil, obligația de predare a bunului se consideră executată în momentul: a) predării bunului către cumpărător sau către persoana

indicată de el; b) punerii bunului la dispoziția cumpărătorului sau a persoanei indicate de el dacă bunul urmează să fie predat la locul aflării lui. Bunul se consideră pus la dispoziția cumpărătorului dacă este individualizat prin marcare sau în alt mod și dacă este pregătit de predare în termenul stabilit, iar cumpărătorul este informat despre aceasta potrivit clauzei contractuale.

Articolul 1636 alin. (1) și (2) Cod civil statuează că obligația garantată prin fidejusiune poate fi prezentă sau viitoare, pură și simplă sau afectată de modalități. Prin fidejusiune se poate garanta și obligația altui fidejusor. Dacă fidejusiunea s-a asumat înainte de încheierea contractului sau a altui act juridic din care rezultă obligația garantată, ea produce efecte din momentul încheierii acelui contract sau act.

Or, în corespundere cu art. 1637 alin. (1) și (2) Cod civil, obligația fidejusorului apare și devine scadentă doar în măsură în care apare și devine scadentă obligația debitorului față de creditor.

Obligația fidejusorului nu poate depăși obligația debitorului. Această regulă nu se aplică în cazul în care obligația debitorului este redusă sau stinsă:

a) în cadrul unei proceduri de insolvabilitate;

b) în alt temei legal din cauza incapacității debitorului de a executa pe motiv de insolvabilitate; sau

c) în virtutea legii din cauza unui eveniment care afectează persoana debitorului.

Dispozițiile art. 1642 alin. (l)-(3) Cod civil prevăd că creditorul este obligat să notifice fidejusorul fără întârziere nejustificată despre neexecutarea obligației garantate sau incapacitatea de plată a debitorului, precum și despre prelungirea scadenței. Această notificare trebuie să includă informații cu privire la sumele garantate ale obligației principale, dobânda și alte obligații accesorii datorate de către debitor la data notificării. Nu este necesară efectuarea unei notificări suplimentare privind o nouă neexecutare înainte de expirarea unui termen de 3 luni de la notificarea anterioară. Notificarea nu este necesară dacă neexecutarea se referă doar la obligațiile accesorii ale debitorului, cu excepția cazului în care suma totală a tuturor obligațiilor garantate neexecutate a ajuns la cuantumul de 5% din suma rămasă a obligației garantate.

În cazul unei garanții globale, creditorul, de asemenea, are obligația de a notifica fidejusorul despre orice majorare convenită:

a) atunci cînd acea majorare, începând cu data constituirii garanției, ajunge la 20% din suma garantată la acea dată; și

b) atunci cînd suma garantată este majorată cu 20% comparativ cu cuantumul garantat la data la care au fost sau trebuiau să fi oferite ultima dată informații conform prezentului alineat.

Dispozițiile alin, (1) și (2) nu se aplică în măsura în care fidejusorul cunoaște sau trebuia, în mod rezonabil, să cunoască acele informații.

Astfel, susține că, raportând dispozițiile legale citate supra la circumstanțele cauzei conchide că neexecutarea benevolă de către debitor a creanței reclamantei și, astfel, formarea unei restanțe, instituie obligația pârâtului, în calitate de fidejusor, de a stinge creanța reclamantei.

Concomitent, prin prisma art. 942 și art. 1637 alin. (2) Cod civil reclamanta este îndreptățită de a pretinde plata de către pârât a unei dobânzi de întârziere, în mărime de 6084,72 lei, ca urmare a intentării în privința debitorului, al cărui administrator statutar este pîrîtul.

La fel, potrivit punctului 6.2 din Contractul de fidejusiune, se consideră competentă instanța de judecată de la locul de executare a contractului, care este locul unde î-și are sediul juridic/domiciliul Creditorul..., iar sediul S.C. ’’Spiritus Construct,, S.R.L. se află în mun. Chișinău, deci prin prisma art. 39 alin. (11) din Codul de procedură civilă, acțiunea născută din contractul în care se indică locul executării lui poate fi intentată și în oricare dintre sediile instanței din acel loc, astfel reclamanta este în drept să se adreseze în Judecătoria Chișinău sediul Centru, locul de executare a actului juridic.

Totodată, calitatea pârâtului de administrator statutar al debitorului insolvabil denotă cert că acesta cunoaște informațiile aferente restanței debitorului SRL „MC-Consulting” față de reclamantă, cuantumul restanței și scadența acesteia, precum și consecințele prevăzute de Lege ale neexecutării obligației pecuniare la scadență, astfel încât respectarea unei căi prealabile de soluționare a litigiului nu urmează a fi realizată potrivit prevederilor art. 1642 alin. (3) Cod civil, iar obligația fidejusorului de a restituit creditorului și dobânda de întârziere aferentă fiind expres prevăzută de art. 1637 Cod civil.

Solicită reclamanta încasarea din contul lui Railean Ivan a datoriei în sumă totală de 41 834,82 lei, inclusiv 35750 lei restanța și 6084,72 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada de până la 11 ianuarie 2021cît și compensarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate în prezenta cauză, inclusiv a taxei de stat.

Poziția pârâtului

Prin referința formulată la data de 17.09.2021 (f.d.28-29), pârâtul Răilean Ivan a menționat că, potrivit art. 1146 alin. (1) Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) prin contract de fidejusiune, o parte (fidejusor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

Fidejusiunea este o garanție personală și constă în angajamentul pe care și-l ia o persoană (fidejusor) față de creditor de a executa obligația debitorului principal în cazul că acela nu o va executa. Deci, fidejusorul este ținut să răspundă pentru neexecutarea totală sau parțială a obligației principale și încetează o dată cu stingerea obligației garantate.

Conform art. 1152 alin. (1) și (2) Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) fidejusiunea nu poate exceda datoria debitorului și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase. Fidejusiunea care excedă datoria debitorului sau care este făcută în condiții mai oneroase este valabilă în limitele obligației principale.

Potrivit art. 642 alin. (1) Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă.

Stingerea obligației denotă încetarea raporturilor juridice dintre subiecte, care în urma stingerii obligației pierd drepturile subiective și obligațiunile ce constituie esența raporturilor juridice obligaționale.

Odată cu stingerea ei obligația încetează de a mai exista și participanții la ea nu mai sunt legați prin acele drepturi și obligațiuni care rezultau anterior din această obligație.

Aceasta înseamnă că, creditorul nu mai are dreptul să prezinte debitorului oarecare creanțe, bazându-se pe această obligație; părțile nu mai poartă răspundere conform acesteia; ele nu pot recesiona drepturile și obligațiunile sale în modul stabilit terțelor persoane etc. iar raporturile juridice obligaționale, după natura lor nu pot fi nelimitate.

În cursul realizării lor neapărat survine un asemenea moment în care ele se sting. Un asemenea rezultat survine în virtutea acțiunii dreptului de încetare a faptelor juridice ce constituie temeiurile de stingere a obligațiilor.

Unele sting obligația din voia participanților la ea, satisfăcând totodată interesul patrimonial al creditorului și astfel atingând scopul principal al obligației.

Potrivit art. 643 alin. (4) Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) în cazul stingerii obligației principale, fidejusiunea, gajul și alte drepturi accesorii încetează în măsura în care nu subzistă interese justificate ale terților.

Astfel, fidejusorul Răilean Ivan a garantat obligațiile SRL “MC-Consulting” în baza contractului de fidejusiune din 24 aprilie 2018. Potrivit punctului 7.1 din Contractul de fidejusiune prezentul Contract de Fidejusiune este valabil până la executarea deplină a obligațiilor garantate prin prezentul Contract de către Debitor și Fidejusor.

Susține pîrîtul că, pentru anul 2018 SRL “MC-Consulting”, a executat obligațiile sale față de SRL ’’Spiritus Construct”, deci consideră că Contractul de fidejusiune a încetat, deoarece nu mai persista obligația Debitorului față de Creditor, iar fidejusiunea a încetat la finele anului 2018.

Astfel, invocă pârâtul că pentru anul 2019 urma din nou să se solicite acordul Fidejusorului, fapt care nu s-a petrecut, iar în Contractul de Fidejusiune din 28 aprilie 2018, nu se menționează despre prelungirea contractului de Fidejusiune, astfel susține că, obligația pentru anul 2018 a fost stinsă, iar Contractul de Fidejusiune a încetat.

Mai ține să menționeze și prevederile art. 1170 alin (1) Cod civil (redacția până la 01 martie 2019) care prevede că, fidejusiunea încetează o dată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată.

Or, legiuitorul a instituit posibilitatea constituirii fidejusiunii pe termen, deoarece fidejusorul astfel î-și va limita de sine stătător riscul legat de garanția oferită, astfel valabilitatea nedeterminată a contractului de vânzare-cumpărare nu înseamnă că facturile din 20 septembrie 2019 și 12 octombrie 2019 fac parte din prevederile Contractului de Vânzare- cumpărare.

Ca exemplu potrivit pct. 3.3. prețurile unitare, precum și comanda și valoarea totală a comenzii se indică în factura fiscală. Achitarea pentru un bun (uri), se efectuează de către Cumpărător în avans în mărime de 50% din suma totală și 50% la termen de plată pe parcursul a 14 zile calendaristice de la data primirii facturii fiscale, prin transferul mijloacelor bănești (lei moldovenești) pe contul de decontare al Vânzătorului.

Mai menționează că Facturile eliberate nu sunt parte integrată a Contractului de vânzare - cumpărare din 24 aprilie 2018 pe simplu motiv, că nu a fost respectat prevederile pct. 3.3 al Contractului, când a fost eliberată marfa, pe motiv că, primirea bunurilor a fost generată de o altă înțelegere, care nu face parte din prevederile Contractului de vânzare-cumpărare din 24 aprilie 2018, iar fidejusorul nu a garantat facturile din 20 septembrie 2018 și 12 octombrie 2019.

Astfel susține pîrîtul că, reclamanta nu și-a probat pretenția, iar facturile din 20 septembrie 2019 și 12 octombrie 2019 nu sunt parte integrată a Contractului de vânzare-cumpărare din 28 aprilie 2018, iar facturile menționate urmează a fi cercetate în ședința de judecată cu participarea părților.

Procedura de examinare

Fiind acceptată inițial în procedura cererilor cu valoare redusă, ulterior prin încheierea instanței din 20 octombrie 2021, instanța a dispus trecerea cererii în procedura generală contencioasă cu numirea ședinței de judecată și citarea părților. *Poziția participanților în cadrul ședinței*

În cadrul ședinței reprezentantul reclamantei S.R.L. "Spiritus Construct"- avocatul Sorin Gorceac a susținut integral cererea de chemare în judecată înaintată, solicitând admiterea acesteia pe motivele de drept și de fapt indicate.

Pîrîtul Railean Ivan, legal citat, în ședință de judecată nu s-a prezentat, totodată a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul intervenientului accesoriu SRL "MC-Consulting" în proces de insolvabilitate, administratorul insolvabilității Nicolae Gavrîș legal citat în ședință nu s-a prezentat.

Aprecierea instanței

Audiind poziția reclamantului, cercetând cauza sub toate aspectele, apreciind probele administrate prin prisma motivelor invocate și prin raportare la prevederile legislației civile în vigoare, instanța reține următoarele.

Conform art.118 alin.(1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

După cum se desprinde din materialele administrate și împotriva cărora nu a obiectat nici o parte în proces, la data de 24.04.2018 între S.C. "Spiritus Construct" SRL - în calitate de Vânzător, și SRL "MC-Consulting" în calitate de Cumpărător, a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare nr.3/18 (f.d.9-10).

Tot la data de 24.04.2018 a fost încheiat Contractul de Fidejusiune între S.R.L. "Spiritus Construct" în calitate de Creditor și Railean Ivan în calitate de Fidejusor , prin care ultimul a garantat cu intreg patrimoniu executarea deplină a obligațiilor debitorului SRL "MC-Consulting" față de creditor ce rezultă din contractul de vînzare-cumpărare nr.3/18 din 24.04.2018 (f.d.11-12).

Se atestă că S.C. “Spiritus Construct” SRL în calitate de furnizor a livrat cumpărătorului SRL “MC-Consulting” marfă (uși din metal) la data de 20 septembrie 2019, în baza facturii fiscale seria IM nr. 1805674) în sumă de 31100 lei (f.d. 15) și la data de 12 octombrie 2019 în baza facturii seria IM nr. 1805881 în sumă de 10000 lei (16).

Se reține că prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Central) nr. 2i-13/19 din 27 ianuarie 2020 în privința SRL „MC-Consulting” a fost intentată procedura de insolvabilitate, și creanța reclamantei față de aceasta în sumă de 35750 lei a fost validată în cadrul procedurii de insolvabilitate.

În concordanță cu art.143 alin.(8) Legii insolvabilității, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanţelor are efectul unei hotărîri judecătoreşti definitive şi irevocabile pentru toate creanţele validate, conform valorii şi rangului lor, precum şi pentru debitor, administrator/lichidator şi pentru toţi creditorii chirografari şi creditorii garantaţi.

Conform art. 1146 alin. (1) Codul civil, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejusor) se obligă faţă de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parţial, gratuit sau oneros obligaţia debitorului.

Conform art. 1167 alin. (1) Codul civil, fidejusiunea încetează odată cu stingerea obligaţiei garantate.

În speță, contractul de fidejusiune încheiat între părți nu are stabilită o dată de executare, deci este în termen nedeterminat.

Prin urmare, ținînd cont de faptul că obligația SRL “MC-Consulting” față de reclamant la 12 noiembrie 2019 a devenit scadentă, deci și obligația accesorie a preluat aceiași soartă de scadență, pentru care a început să curgă termenul de un an înserat la art.1170 Cod civil.

În concordanță cu art.1170 Cod civil în redacția legii la momentul semnării contractelor, fidejusiunea încetează o dată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată. În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadenţa obligaţiei garantate, nu a intentat nici o acţiune contra fidejusorului.

În speță, reclamantul a înregistrat prezenta cerere de chemare în judecată îndreptată împotriva fidejusorului Railean Ivan la data de 30.03.2021.

Respectiv, reclamantul nu și-a exercitat în termen legal dreptul de a înainta acțiunea în justiție împotriva fidejusorului, fapt ce implică respingerea acțiunii înaintate, în volum integral.

În aceste circumstanțe, instanța investită cu examinarea litigiului diferit judecății nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți şi examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziția art.119 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părți.

În conformitate cu prevederile art.238-241 CPC al R.M. instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L "Spiritus Construct" către Railean Ivan, intervenient accesoriu S.R.L "MC-Consulting", în proces de insolvabilitate privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecătorul Lupașcu Natalia